

رستوران هایی که دیکشنری لازمند! / سواد نداری نخور!

ناپلیتانا، مالیبوی آناناس، موهیتو و رازبری مارگریتا؛ هیچ کس نمی داند این اسامی ناآشنا دقیقا از کی در فهرست غذایی ما ایرانی ها جای گرفتند.

ناپلیتانا، مالیبوی آناناس، موهیتو و رازبری مارگریتا؛ هیچ کس نمی داند این اسامی ناآشنا دقیقا از کی در فهرست غذایی ما ایرانی ها جای گرفتند. از کی تیرامیسو، رد ولوت، سان شاین و بچملا ورد زبان مشتری هایی شدند که آمده بودند لحظاتی را بدور از هیاهوی دنیای بیرون، کنج یک کافه یا رستوران شلوغ یا خلوت بگذرانند. هرچه که هست حالا جا برای خودنمایی اسامی عجیب و غریب آن ور آبی باز شده تا جاییکه بعضی ها قبل از ورود به رستوران باید صفحات فرهنگ لغت انگلیسی به فارسی را تند تند ورق بزنند! تصویر رستوران هایی که دیکشنری لازمند! / سواد نداری نخور!

به گزارش جام جم آنلاین، حالا کم نیستند کافه ها و رستوران های بزرگ و کوچکی که در گوشه و کنار شهرها، فهرستی دارند پر از اسامی غیرمتعارف که حتی تلفظ شان خیلی وقت ها راحت نیست. اسامی که فقط همانجا می توان شنید و انگار هرچه عجیب و غریب تر باشند، پرتعدادترند. آن وقت خیلی ها هم فلت وایت و لته آرت و اوراماکو سفارش می دهند، بدون اینکه بدانند محتویات چیزی که سفارش داده اند چیست؟! سفارشی که معمولا با محتویاتی آشنا و اسامی نا آشنا و غریب و البته قیمتی به مراتب زیادتر، روی میز مقابل چشم حیرت زده شان قرار می گیرد.

جلب مشتری با اسامی عجیب غریب

هدف از این کار چه جلب مشتری باشد چه متفاوت نشان دادن خود از سایر رقبا، نتیجه اش افزایش روز به روز تعداد اسامی غیر متعارف در فرهنگ غذایی مردم ماست؛ اتفاقی که در نهایت از تغییر سبک زندگی خبر می دهد که دغدغه بسیاری از مسئولان و متولیان فرهنگی و اجتماعی کشور در این روزگار است.

موضوعی که مورد توجه دکتر اصغر مسعودی نایب رئیس اول کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی قرار می گیرد. مسعودی این اتفاق را ناشی از نفوذ نوعی فرهنگی مآبی در سبک زندگی اسلامی- ایرانی می داند و به ما هشدار می دهد: «با وجود اینکه در آموزه های دینی و اسلامی و همچنین در فرهنگ غنی ایرانی ما، شیوه عملی و رفتاری اصیل، ارزشمند و دارای هویتی برای ما تعریف شده است با این حال می بینیم که در موارد متعددی از جمله در زمینه سلیقه غذایی مردم، ما به نوعی به سمت و سوی غذاهای غربی و غیرسنتی پیش می رویم.»

دلیل این اتفاق به گفته نایب رئیس اول کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی، اهمیت ندادن به ارزش های اصیل و سنت های فرهنگی و دینی رایج در جامعه است که از فقدان خودباوری نشات می گیرد. مسعودی می گوید: «وقتی ما این نگاه ارزشمند را به آنچه که خود داریم، نداشته باشیم احساس می کنیم که دستان خالی است و در نتیجه دست به سوی آنچه که بیگانه دارد دراز می کنیم، که بعقیده من اینجا، نهادها و متولیان فرهنگی کم کاری کرده اند و عقب نشینی آنها باعث پیشروی فرهنگ بیگانه شده است.»

نشانه های خطرناک برای سبک زندگی اسلامی - ایرانی

این چالش جدید، به گفته دکتر عباس گلدوست، جامعه شناس و استاد دانشگاه نیز ناشی از تغییراتی است که سبک زندگی ما را تهدید می کند. گلدوست با اشاره به این موضوع به ما می گوید: «نشانه های تغییر در سبک زندگی را در زوایای مختلف یک جامعه می توان مشاهده کرد، از رواج تجمل گرایی و مصرف گرایی گرفته تا همین موضوع اقبال عمومی جامعه به سمت غذاهایی که اسامی غربی و بیگانه تری دارند.»

گلدوست البته تاکید می کند که این قصه سر دراز دارد و فقط در تغییر اسامی غذاها و نوشیدنی های ما دیده نمی شود بلکه نشانه هایش را در حتی در تغییر اسامی کودکان و در ابعاد وسیعتر در استفاده بیش از اندازه از کلمات غربی و آن ور آبی در مکالمات روزمره افراد هم می توان دید.

استفاده از الفاظ نامانوس و بیگانه از اسکریمبلد اگر گرفته تا اگپلنت پنه ، معضل فراگیر این روزهاست. معضلی که خیلی ها خواسته یا ناخواسته درگیرش می‌شوند ، مخصوصا وقتی که بعنوان مشتری چشم شان روی اسامی عجیب و غریب نوشته شده در منوها می‌افتد.

دلیل این اتفاق را ما از میرجلال‌الدین کزازی پژوهشگر زبان و ادبیات فارسی هم می‌پرسیم و این استاد دانشگاه در پاسخ می‌گوید: «من اگر بخواهم به این پرسش پاسخی کوتاه بدهم، آنچه می‌توانم گفت این است: اگر ما در خورش‌خانه‌های ایران در این روزگار با فهرستی از نام خوراک‌ها روبه‌رویم که پاره‌ای از این نام‌ها یا بسیاری از آنها شناخته ما ایرانیان نیست، برمی‌گردد به آنچه می‌توان آن را پیروی از دیگران نامید.»

کزازی تاکید می‌کند: «نام‌هایی که ناشناخته‌اند، بیشتر از زبان‌های فرنگی ستانده شده‌اند- به دریغ می‌باید گفت- که از این روی برگزیده می‌شوند که این گمان را در خورندگان، کسانی که به خورش‌خانه آمده‌اند تا بر خوان بنشینند پدید می‌آورد که آن خوراک، خوراکی است دیگرسان. خوراکی است خوشمزه‌تر، گوارتر. اما هنگامی که آن خوراک را بر میز می‌نهند شما آشکارا می‌بینید که همان خوراک آشناست که بارها خورده‌اید یا دست بالا آن خوراک آشنا را با اندکی دگرگونی فرآپیش شما نهاده‌اند.»

این پژوهشگر زبان و ادبیات فارسی ادامه می‌دهد: «نام‌های شگفت‌آور برخوراک‌های آشنا چنین خاستگاهی دارد. می‌توانم گفت، شگردی است در آوازه‌افکنی یا تبلیغ. اما نکته‌ای دیگر بنیادین که در پیوند می‌تواند بود با این پدیده، در خوراک شناسی ایرانی این است که خوان و خوراک دستاوردی فرهنگی است بویژه خوان و خوراک ایرانی. در سرزمین‌هایی که پیشینه‌ای دیرینه و تاریخی دیرپا دارند، خوان و خوراک چونان پدیده‌ای فرهنگی ارج و ارزشی بسیار افزون‌تر دارد از آنچه نیاز خورنده را برمی‌آورد.»

به گفته کزازی ، خوان و خوراک ایرانی دستاورد هزاران سال زیستن ،آزموندن ، بررسیدن ،چشیدن ایرانیان است. به آسانی نمی‌توان خوراک ایرانی را به گونه‌ای دگرگون کرد که برتر ، گوارتر ، مایه‌ورتر از آنچه بوده است بشود.

این استاد دانشگاه می‌افزاید: «شاید در کشورهای دیگر که نو آمده‌اند ، چند سده پیش گام به پهنه تاریخ و فرهنگ نهاده‌اند به آسانی بتوان خوراک‌ها را دگرگون کرد، ما در کشورهای باخترینه با این پدیده روبه‌رویم . کسی خوراکی را اندکی دگرگون می‌کند نام خود را بر آن می‌نهد. اما آشپز ایرانی اگر بخواهد در کار آشپزی نوآور باشد می‌باید در این فن که من خوش می‌دارم آن را هنر بنامم ،سرآمد باشد و استاد تا بتواند اندکی خوراک ایرانی را دگرگون کند به گونه‌ای که به کام ایرانیان که خوگیر به این خوراک‌های سخته ، پخته ، پورده ،سنجیده هستند خوش بیفتد.»

برخورد اتحادیه با اسامی غیرمتعارف در کافی شاپ ها

فهرست اسامی عجیب و غریب مخصوصا در کافی شاپ ها از هرجای دیگری طولانی تر است. دلیل این اتفاق را از محمد خوش نیت نیک خوی بازرس اتحادیه بستنی آبمیوه و کافی شاپ تهران می پرسیم و خوش نیت در جواب می‌گوید: «بیشتر اسامی که در منوی کافی شاپ ها استفاده می‌شود ، بین المللی است؛ مثلا گلاسه ها که ترکیبات شیر و بستنی و ... هستند معادل فارسی ندارند و ما نمی‌توانیم کلمه دیگری به جای آنها به کار ببریم. اما بعضا در مواردی هم دیده شده که بعضی ها در انتخاب اسامی فراتر می‌روند که این حرکت مورد تایید ما نیست.»

خوش نیت در ادامه از برخورد با کافی شاپ هایی که اسامی غیرمتعارف انتخاب می‌کنند خبر می‌دهد و می‌گوید: «در مواردی که توسط بازرسان اتحادیه نمونه‌هایی از اسامی این‌چنینی گزارش شود از سوی اتحادیه مورد رسیدگی قرار می‌گیرد و به افراد خاطی اخطار داده می‌شود.»

اتفاقی که البته در آشفته بازار فعلی اسامی در منوی کافی شاپ ها، به نظر می‌رسد که با جدیت زیادی دنبال نمی‌شود.

مینا مولایی - خبرنگار جام جم آنلاین